

Etymologisk står diabolisk i modsætningsforhold til symbolsk

Lo contrario de simbólico es la voz griega diabólico (diabólicos) διαβολικός. A su vez, diabólico viene del griego διάβολος (diábolos). Diábolos, διάβολος está formada de διά (dia = a través de) y βάλλειν (ballein = tirar, arrojar). Significa literalmente el que lanza algo a través o entre otros, de ahí el que separa o divide.

<http://etimologiaspalomar.blogspot.com/2016/11/simbolico-y-diabolico.html>

Det er udgangspunktet for Luhmanns anvendelse af begrebsparret.

Hans anvendelse af betydningerne af det diabolske og symbolske er udfordret af kristendommens indikationer for det onde.

Når Luhmann taler om de primære iagttagelsesformer, der knytter sig til det moderne samfunds respektive funktioner, funktionssystemer, så taler han eksplicit om de sammenhænge, dvs. de former for sammenholdende symbolik, der gælder her.

Når han sætter det diabolske op heroverfor, så bruger han udtrykket i sin helt oprindelige og præcise betydning, som det symbolskes modsætning, dvs. i betydninger, hvor kristendommens overtagelse af udtrykket endnu ikke har reserveret det til betydningen for det onde, djævelen, det som de kristne har brug for som definerende modsætning til det gode, Gud, inden for den kristne kosmologi, der hænger uhjælpeligt fast i moralens to yderværdier.

Det diabolske indikerer i Luhmanns systemteori de iagttagelsesformer, der ikke adlyder, men går på tværs af og splitter en tematiseret manifest form for symbolik/sammenhæng, dvs. som iagttagelser der deler og adskiller det indhold, som en tematiseret symbolik/sammenhæng består i.

Sammenhænge, semantiske, strukturelle, sættes via det diabolske perspektiv ud af kraft, sættes i epoké, når systemteorien tematiserer en symbolik.

Videnskaben iagttager på baggrund af egne distinktioner, for på den måde at kvalificere beskrivelser og iagttagelser på baggrund af videnskabens kriterier for sandhed. Den agerer via den sammenhæng, som den inkarnerer, konstituerer, er.

Distinktioner og indikationer lever ved hinanden, og de udvikler sig i kraft af hinanden i en proces, der er afgørende for, hvad der kan beskrives videnskabeligt.

Den kunstige intelligens er nu med som den nye dreng i klassen til at skabe forudsætningerne for disse sammenhænge.

Det handler med andre ord om semantik, og om semantik som skabelse af kriterierne for, hvad der giver mening i et videnskabeligt sprogbrug, dvs. om videnskabens udvikling.

En videnskabelig metode, fokuseret på at kvalificere beskrivelser som sande på videnskabens betingelser, må derfor være diabolsk over for de former for symbolik, der kun er tema for videnskabelig beskrivelse.

Det som udfolder sig inden for den økonomiske rationalitets symbolik, det, der kan indikeres via kommunikationsmediet penge, kan beskrives via en ekstern meningsramme, en for den økonomiske rationalitet, diabolsk meningsramme.

Videnskabens mening er kvalificeret på fremmede betingelser i forhold til den økonomiske symbolik. Videnskaben, også videnskaben om det økonomiske system og det økonomiske menneske, analyserer og orienterer sig diabolsk i forhold til økonomiens symbolik, pengenes symbolik.

Socialvidenskaberne må tematisere de former for symbolik, der binder funktionssystemer og fællesskaber sammen, og videnskaben bærer dem semantisk indikeret i kraft af videnskabens egen symbolik, der performativt udfolder sig diabolsk i relation til de her tematiserede former for videnskabelig opmærksomhed.

Den videnskabelige semantik er centreret om kriterierne for at kvalificere en af to grundværdier, nemlig sandheden på bekostning af det falske eller omvendt. Dertil tjener videnskabens metoder og teorier, dvs. den lange tradition, som er gået forud for udviklingen heraf.

Systemteoretisk lever enhver semantik i meningens form, og der er ingen betydning, mening, uden den symbolik, sammenhæng, der udfolder sig semantisk som meningens fundament. Det kan iagttages, men ikke nødvendigvis på de iagttagede sammenhænges præmisser.

Sociale fællesskaber og funktioner kan ikke nødvendigvis afgrænses fysisk eller geografisk, men det er alligevel muligt at tale om domesticering, domæner og identitet.

En trænet social iagttager kan ikke, hvad egen eller andres personlige sociale identitet angår, være blind for de generaliseringer, traditioner, der letter indskrivningen af sig selv og andre i de daglige relationer.

Social identitet er en nødvendighed for det moderne samfund, fuldstændigt lige som den var i menneskets mere historiske sammenhænge.

Det særlige, der sker, når videnskabens diabolske perspektiv for alvor har manifesteret sig hos iagttageren, er, at de sociale sammenhænge og de forventningsstrukturer, der mere eller mindre trivielt manifesterer sig i og med det sociale, mister sin selvfølghed.

Identiteten fremstår derfor pludseligt som det, den er, dvs. en konstruktion, båret i sin kontekst, altså betinget. Sammenhængene reflekteres og fremstår som betinget, mister dagligdagens naturlige karakter af fortrolighed, mister valens og ses i lyset af andre muligheder.

Iagttageren af iagttagelser stiller sig med nødvendighed på egne semantiske præmisser, iagttagelsesformer, der ikke behøver at benytte sig af den iagttagede iagttagers iagttagelsesform, men nok sin egen. Således må videnskaben nødvendigvis stille sig på videnskabens præmisser, når den beskriver sit tema for opmærksomhed. Den kan også tematisere sig selv, og må, for at kunne kvalificere sine beskrivelser af sig selv som videnskab, være parat til at reflektere egne præmisser, iagttagelsesformer, i lyset af alternativer inden for videnskabens domæne.

Den dogmatiske troløshed er således videnskabens præmis, dvs. det paradoks, der ligger i det, at kun den trofaste dyrkelse af troløsheden kan kvalificere et manifest indhold af historisk opbygget og kvalificeret teoretisk og metodisk opbygget korpus af tilgang til viden i videnskabelig forstand.

Men der er forskelle inden for videnskabens troløshed i relation til teori og metode, det der adskiller den fra det, som den beskriver. Videnskabshistorien handler om traditionen for at se metoder og teori

i kontekster. Forudsætningen for på videnskabelig vis at kunne angive valide alternativer til praksis er kendskabet til praksis i sin betingede kontekst, dvs. indskrivningen af mulighederne i deres kontekst af betingelser. Den forpligtende videnskabelige beskrivelse må være funderet i evnen til at redegøre for sin gyldighed, dvs. for de betingelser, som gyldigheden er funderet i.

I princippet kan alt gøres til genstand for refleksion, dvs. tematiseres i sin betingede karakter, men konkret vil videnskaben altid være bundet op i sin øjeblikkelige konstitution, dvs. den praksis, performative virksomhed og historiske fundering som den udfolder sig inden for der hvor den befinder sig.

Det er således kun i princippet og over sigt, at alt kan betvivles, men ikke konkret, da der må være et udgangspunkt af "ikke-tvivl" bag enhver tvivl.

Rene Descartes var kommet frem til det samme, men hans vished, dvs. sikkerhed bag og i erkendelsen, lod han substantivere, i og med at det tænkende jeg skulle kunne genkende sig selv som det, al tvivl skylder sin tilværelse. Altså et absolut udgangspunkt, der ikke kan være anderledes.

Eksistentialismens troløshed gælder kosmologien, en specifik troløshed over for det kristne verdensbillede, fx som man ser det i Albert Camus forfatterskab, hvor de mørke toner fra rummet tømt for mening skyldes, at netop den kristne kosmologi har mistet gyldighed.

Når det drejer sig om samfundet, psykens omverden, der baserer sig på og uddifferentierer sig på baggrund af autopoietiske systemdannelser inden for kommunikation og bevidsthed, egne semantiske præmisser, så vil videnskaben indskrive sig under det diabolskes domæne i forhold til genstanden for sit tema. Hvis det pr. definition og i ontologisk forstand var af det onde, ville det stå sløjt til med videnskabens vilkår!

Evnen til at reflektere over de universer af mening, der udfolder sig i det moderne samfund, handler om konstant at kunne træde ind og ud af de betydninger, der gælder betinget inden for de forskellige universer, dvs. at kunne manøvrere i multiverset af universer. Det handler om det diabolske, dvs. om det at kunne beskrive en symbolik på fremmede betingelser.

Det handler om tilgang til og praksis inden for semantik, bevidsthed og kommunikation, der må være ontologisk neutral eller i det mindste på højde med naturvidenskabernes mest kvalificerede tilgang til det, der er, altså læren om "det, der er" såvel som det "at være", hvilket er "det hele".

De bedst kvalificerede former for diabolisk praksis karakteriseres ved at være eksplicite omkring sin egen uafsluttede karakter, det fundamentalt sisyfosagtige i affæren.

Det kan ikke andet end tage sig alt for ambitiøst ud, samtidigt med at det må være selvudslettende ydmygt.